

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेकिनसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination) पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता (Interview) पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिज्ञता परीक्षण (General Awareness & General Aptitude Test)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२५ प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based knowledge)					२५ प्रश्न × २ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ्क ४ प्रश्न × १० अङ्क	२ घण्टा १५ मिनेट

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क :- ३०

पत्र / विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरू (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरू (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण (विद्युतीय घडी लगायत) परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

९. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
१०. विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
११. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
१२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१३. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
१४. यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
१५. पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०८०।०७।०३

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-

सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान

भाग (Part I) :

सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण

(General Awareness and General Aptitude Test)

खण्ड (Section - A) : (१५ प्रश्न×२ अङ्क = ३० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness) (१६ अङ्क)
 - 1.1 नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
 - 1.2 नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
 - 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था र आवधिक योजना र गण्डकी प्रदेशको आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
 - 1.4 जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
 - 1.5 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू
 - 1.6 जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - 1.7 नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ सम्म र अनुसूचीमा भएका व्यवस्थाहरू)
 - 1.8 नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी
 - 1.9 संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्बन्धी जानकारी
 - 1.10 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, विमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्बन्धी जानकारी
 - 1.11 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू
2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (१४ अङ्क)
 - 2.1 कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
 - 2.1.1 कार्यालय (Office) : परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
 - 2.1.2 सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
 - 2.1.3 कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
 - 2.1.4 कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
 - 2.1.5 कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure) : पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), फाइलिङ, टोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू
 - 2.1.6 अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
 - 2.1.7 सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन (Public Procurement Management) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - 2.1.8 कार्यालयमा सूचना प्रविधि (Windows, Word, Excel, Presentation System, E-mail, Internet and Social Media) र नवप्रवर्तन (Innovation) को प्रयोग
 - 2.2 निजामती सेवा ऐन, गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा ऐन, स्थानीय सेवा ऐन र तत् तत् ऐन बमोजिमका नियमावलीहरूमा भएका देहायका व्यवस्थाहरू
 - 2.2.1 सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
 - 2.2.2 कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
 - 2.2.3 कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरू
 - 2.3 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
 - 2.4 लोक सेवा आयोग र प्रदेश लोक सेवा आयोग सम्बन्धी सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मोसी समूह, पाँचौं तह, फार्मोसी सुपरभाइजर /फार्मोसी ल्याव

टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.5 सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 2.6 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
- 2.7 सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) : महत्व र आवश्यकता
- 2.8 व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- 2.9 मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

खण्ड (Section - B) : (१० प्रश्न× २ अङ्क = २० अङ्क)

3. सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)

- 3.1 शाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Verbal Aptitude Test) : यस परीक्षणमा शब्दज्ञान (vocabulary), अनुक्रम (alphabet series), समरूपता (analogy), वर्गीकरण (classification), कोडिङ-डिकोडिङ (coding-decoding), दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण (direction & distance sense test), तर्क विचार सम्बन्धी (logical reasoning), आगमन र निगमन (Induction and Deduction), पंक्तिक्रम (ranking order) आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.2 संख्यात्मक अभिक्षमता परीक्षण (Numerical Aptitude Test) : यस परीक्षणमा अनुक्रम (alphabet series), समरूपता (analogy), वर्गीकरण (classification), कोडिङ (coding), मेट्रिक्स (Metrix), अंकगणितीय तर्क /क्रिया सम्बन्धी (common sense test), प्रतिशत, भिन्न, अनुपात, औसत, समय र काम, छोडिएका अक्षरहरू र संकेतको क्रम मिलाउने (Insert missing number/symbol), आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.3 अशाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Non-Verbal/Abstract Aptitude Test) : यस परीक्षणमा अनुक्रम (series test), समरूपता (analogy), वर्गीकरण (classification), भेन चित्र (Venn-diagram), मेट्रिक्स (Metrix), त्रिभुज, वर्ग र बहुभुजहरूको रचना (construction of triangle, square and polygon), चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, (figure formation and describe) ऐनामा देखिने आकृति र पानीमा देखिने आकृति (mirror image and water image)आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।
- 3.4 रुजु गर्ने (Verification test) र फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test): रुजु गर्ने (Verification test), परीक्षणमा तथ्यांक (Data on testing), संख्या वा शाब्दिक सूचनालाई जाँच गर्ने वा त्रुटी पत्ता लगाउने अथवा समानता वा भिन्नता पत्ता लगाउने (numerical or verbal information, identifications of errors, similarities and differences) किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन् । फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test) मा शाब्दिक र संख्यात्मक फाइलिङ (verbal and numerical filing), वस्तु वा प्रक्रियालाई वर्णमालाक्रम, संख्यात्मकक्रम वा कालक्रम (alphabetical, numerical or chronological order of items) अनुसार समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन् ।
- 3.5 निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) र विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test): निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) परीक्षणमा दिइएको लिखित निर्देशनलाई हुबहु अनुसरण गरी समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरू समावेश हुनेछन्। विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test) मा शाब्दिक वा संख्यात्मक वा अशाब्दिक (चित्रात्मक) (literal or numerical or non-verbal) किसिमका विश्लेषणात्मक तार्किकता (analytical logic) सम्बन्धी प्रश्नहरू समावेश हुनेछन् ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग (Part II):-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - Knowledge)

(२५ प्रश्न X २ अङ्क = ५० अङ्क)

1. Development of Pharmacy and Drug Legislation in Nepal

- 1.1 History of pharmacy and pharmaceutical Institutions in Nepal
- 1.2 औषधि ऐन, २०३५ :- गुणस्तरीय औषधिको उत्पादन, निकासी, पैठारी, बिक्री वितरण र संचय सम्बन्धी व्यवस्था, औषधिको वर्गिकरण र नेपालमा प्रतिबन्धित औषधिहरू
- 1.3 औषधि ऐन, २०३५ र त्यस अन्तर्गत जारी गरिएको देहायका नियमावली तथा संहिताहरू:-
 - औषधि दर्ता नियमावली, २०३६
 - औषधि परामर्श परिषद र औषधि सल्लाहकार समिति गठन नियमावली, २०३७
 - औषधि जांचबुझ तथा निरीक्षण नियमावली, २०४० - औषधि स्तर नियमावली, २०४३
 - औषधि उत्पादन संहिता, २०४१
- 1.4 Use of pharmacopoeia and pharmacopoeias recognized in Nepal
- 1.5 National health policy and national Drug Policy
- 1.6 गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य नीति, २०७६
- 1.7 खोप सेवा (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७५ (गण्डकी प्रदेश)

2. Dispensing and Hospital Pharmacy

- 2.1 Prescription, prescribed and OTC drugs, proper handling of prescription, incompatibilities, adverse drug reactions and drug interaction, patients profile and its records,
- 2.2 Pharmaceutical dosage forms, dispensing of pharmaceutical preparations.
- 2.3 Pharmaceutical additives
- 2.4 Roles of pharmacist in hospital and community pharmacy, patient counseling and communication
- 2.5 National formulary and hospital formulary
- 2.6 Standard treatment schedules and rational use of drugs
- 2.7 Telemedicine and awareness

3. Pharmaceutic and Dosage Form

- 3.1 Types of drugs and formulation (solid, liquid, semisolid, gases and aerosols)
- 3.2 Route of drug administration and drug delivery systems
- 3.3 New dosage forms and novel drug delivery systems
- 3.4 Drug stability and preservation
- 3.5 Basic knowledge on pharmaceutical preparations and labelling
- 3.6 Product development and design

4. Pharmacognosy

- 4.1 Source of drugs, medicinal and aromatic plant resource of Nepal
- 4.2 Alternative and complementary medicinal systems and its drawbacks
- 4.3 Drying, storage, and quality control of herbal drugs
- 4.4 Extraction process, separation and isolation of active ingredients
- 4.5 Plant-derived pharmacological active agents

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

5. Emergency and Pharmaceutical Care

- 5.1 Basic knowledge of first aid; various medical conditions requiring first aid.
- 5.2 Principle and strategy of primary health care system in the context of national health policy
- 5.3 Medical and health insurance
- 5.4 Maternal and child health care
- 5.5 Narcotic, psychotropic, and addictive agents and their handling Communicable diseases and their treatment
- 5.6 Drug toxicity and poisoning, antidotes
- 5.7 Antibiotic and chemotherapeutic resistance and its management

6. Pharmaceutical Analysis

- 6.1 Pharmacopeia and its components
- 6.2 Drug purity, qualitative and quantitative drug analysis techniques.
- 6.3 Separation techniques, column-, paper-, thin-layer-chromatography
- 6.4 Basic principle of spectroscopic methods, visible and UV and IR spectroscopy
- 6.5 Sampling technique and use of statistics

7. Pharmacology and Microbiology

- 7.1 Basic knowledge of pharmacokinetics and pharmacodynamics
- 7.2 Classes of drugs with examples, mechanism and action of drugs, indication, dose, safety, and mode of administration
- 7.3 Basic principles of microbiology and immunology, sterility and pyrogen testing

8. Inventory Control and Drug Supply Management

- 8.1 Category of drugs
- 8.2 Logistics management and distribution
- 8.3 Drug cost and cost sharing drug scheme
- 8.4 Concept of essential drugs
- 8.5 Storage and cold chain management of drugs and biologicals

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	खण्ड	विषयवस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या × अङ्क
I	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	३०	१५ प्रश्न × २ अङ्क = ३०
	(B)	सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)		२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job-Based-Knowledge)		५०	२५ प्रश्न × २ अङ्क = ५०

प्रथम पत्रको भाग (Part II) सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job-Based-Knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरू सोधिने छ ।

पाठ्यक्रमको एकाई	1	2	3	4	5	6	7	8
प्रश्न सख्या	4	3	4	2	2	4	3	3

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II):-

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job-based-knowledge)

खण्ड- क (Section- A) :- ५० अङ्क

1. **Development of Pharmacy and Drug Legislation in Nepal**

1.1 History of pharmacy and pharmaceutical Institutions in Nepal

1.2 औषधि ऐन, २०३५:- गुणस्तरीय औषधिको उत्पादन, निकासी, पैठारी, बिक्री वितरण र संचय सम्बन्धी व्यवस्था, औषधिको वर्गिकरण र नेपालमा प्रतिबन्धित औषधिहरू

1.4 औषधि ऐन, २०३५ र त्यस अन्तर्गत जारी गरिएको देहायका नियमावली तथा संहिताहरू:-

- औषधि दर्ता नियमावली, २०३८
- औषधि परामर्श परिषद र औषधि सल्लाहकार समिति गठन नियमावली, २०३७
- औषधि जांचबुझ तथा निरीक्षण नियमावली, २०४० - औषधि स्तर नियमावली, २०४३
- औषधि उत्पादन संहिता, २०४१

1.4 Use of pharmacopoeia and pharmacopoeias recognized in Nepal

1.5 National health policy and national Drug Policy

1.7 गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य नीति, २०७८

1.7 खोप सेवा (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७५ (गण्डकी प्रदेश)

2. **Dispensing and Hospital Pharmacy**

2.1 Prescription, prescribed and OTC drugs, proper handling of prescription, incompatibilities, adverse drug reactions and drug interaction, patient's profile and its records,

2.2 Pharmaceutical dosage forms, dispensing of pharmaceutical preparations.

2.3 Pharmaceutical additives

2.4 Roles of pharmacist in hospital and community pharmacy, patient counseling and communication

2.5 National formulary and hospital formulary

2.6 Standard treatment schedules and rational use of drugs

2.7 Telemedicine and awareness

3. **Pharmaceutic and Dosage Form**

3.1 Types of drugs and formulation (solid, liquid, semisolid, gases and aerosols)

3.2 Route of drug administration and drug delivery systems

3.3 New dosage forms and novel drug delivery systems

3.4 Drug stability and preservation

3.5 Basic knowledge on pharmaceutical preparations and labelling

3.6 Product development and design

4. **Pharmacognosy**

4.1 Source of drugs, medicinal and aromatic plant resource of Nepal

4.2 Alternative and complementary medicinal systems and its drawbacks

4.3 Drying, storage, and quality control of herbal drugs

4.4 Extraction process, separation and isolation of active ingredients

4.5 Plant-derived pharmacological active agents

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश/स्थानीय स्वास्थ्य सेवा, फार्मसी समूह, पाँचौं तह, फार्मसी सुपरभाइजर /फार्मसी ल्याव
टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड- ख (Section- B): - ५० अङ्क

5. Emergency and Pharmaceutical Care

- 5.1 Basic knowledge of first aid; various medical conditions requiring first aid.
- 5.2 Principle and strategy of primary health care system in the context of national health policy
- 5.3 Medical and health insurance
- 5.4 Maternal and child health care
- 5.5 Narcotic, psychotropic, and additive agents and their handling Communicable diseases and their treatment
- 5.6 Drug toxicity and poisoning, antidotes
- 5.7 Antibiotic and chemotherapeutic resistance and its management

6. Pharmaceutical Analysis

- 6.1 Pharmacopeia and its components
- 6.2 Drug purity, qualitative and quantitative drug analysis techniques.
- 6.3 Separation techniques, column-, paper-, thin-layer-chromatography
- 6.4 Basic principle of spectroscopic methods, visible and UV and IR spectroscopy
- 6.5 Sampling technique and use of statistics

7. Pharmacology and Microbiology

- 7.1 Basic knowledge of pharmacokinetics and pharmacodynamics
- 7.2 Classes of drugs with examples, mechanism and action of drugs, indication, dose, safety, and mode of administration
- 7.3 Basic principles of microbiology and immunology, sterility and pyrogen testing

8. Inventory Control and Drug Supply Management

- 8.1 Category of drugs
- 8.2 Logistics management and distribution
- 8.3 Drug cost and cost sharing drug scheme
- 8.4 Concept of essential drugs
- 8.5 Storage and cold chain management of drugs and biologicals

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
पत्र	विषय	खण्ड	अङ्कभार	छोटो उत्तर	लामो उत्तर
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job-Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०
		(B)	५०	६ प्रश्न × ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न × १० अङ्क = २०

खण्ड	छोटो उत्तर (Section-A)				छोटो उत्तर (Section-B)				लामो उत्तर Section	
	1	2	3	4	5	6	7	8	A	B
पाठ्यक्रमका एकाइ	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2
प्रश्न संख्या	2	1	2	1	2	1	1	2	2	2